

Základná umelecká škola Dezidera Kardoša, Novomeského 3, 957 04 Bánovce nad Bebravou

ŠKOLSKÝ PORIADOK ŠKOLY

Článok I

PRACOVNÁ DISCIPLÍNA

Pracovná disciplína je riadne, plnohodnotné a efektívne plnenie pracovných úloh v rozsahu zodpovedajúcom záväzným dokumentom určujúcim prevádzku školy v pracovnej zmluve a náplni zamestnanca, prevádzkovom a pracovnom poriadku školy a v zákonníku práce. Pracovná disciplína podlieha aj pokynom bezprostredných nadriadených a právoplatným nariadeniam vedenia školy. Jej porušovanie a nedodržiavanie je postihované spôsobom a rozsahom určenými príslušnými záväznými dokumentmi. Týka sa všetkých zamestnancov školy a v primeranom rozsahu aj všetkých jej externých spolupracovníkov a partnerov.

Článok II

POVINNOSTI ZAMESTNANCOV

Zamestnanec je povinný vykonávať prácu na základe ustanovení zákonníka práce, svojej pracovnej zmluvy, náplne práce, pracovného a prevádzkového poriadku školy. Ďalej je povinný:

- a) svedomite a zodpovedne pracovať
- b) pracovný čas využívať účelne a efektívne
- c) interné informácie súvisiace s obsahovou stránkou činnosti školy a pracovnými postupmi v akejkoľvek podobe (písomne, ústne, reprodukováním dokumentov, šírením virtuálneho obsahu...) uchovávať, sprostredkovať a prenášať výlučne pre interné potreby a vo vnútornom prostredí školy
- d) so zariadením školy, nástrojovým vybavením a učebnými pomôckami narábať šetrne a účelne
- e) riadiť sa pokynmi vedenia školy, priameho nadriadeného a osôb poverených vedením školy, v prípade, že tieto pokyny odporujú platným právnym predpisom alebo interným smerniciam, je zamestnanec povinný na túto skutočnosť relevantným spôsobom upozorniť
- f) dodržiavať predpisy a pokyny na zabezpečenie BOZP, PO, CO, dodržiavať pokyny a nariadenia týkajúce sa používania vyhradených elektrických a iných zariadení, týkajúcich sa správnej obsluhy a bezpečnej prevádzky.
- g) v rámci povinností vyplývajúcich z pracovného pomeru dodržiavať všeobecné právne predpisy na ochranu zdravia a bezpečnosti

Článok III

PRÁVA ZAMESTNANCOV

Vedenie školy sa stará o odborný rast zamestnancov vysielaním na odborné kurzy, semináre, školenia.

Zamestnanci majú umožnené dopĺňanie kvalifikácie štúdiom popri zamestnaní.

Zamestnanec, ktorý študuje popri zamestnaní a zvyšuje si kvalifikáciu potrebnú pre svoju prácu, má právo požiadať o súhlas zamestnávateľa a písomne s ním uzatvoriť zmluvu o štúdiu. Taktiež má nárok na pracovné voľno podľa príslušných právnych predpisov.

Vedúci zamestnanci sa starajú o dobré podmienky na zvyšovanie kultúry práce a pracovného prostredia, zabezpečia možnosť občerstvenia (svojpomocná príprava teplých nápojov, čaju, kávy, ohrev jedla), psychickú pohodu na pracovisku, s cieľom zachovávaní takých podmienok, ktoré predchádzajú vzniku rušivých vplyvov a neprimeraného napätia aj stresových situácií poškodzujúcich zdravie a medziľudské vzťahy zamestnancov školy.

Článok IV

ŠPECIFICKÉ POVINNOSTI PEDAGOGICKÝCH PRACOVNÍKOV

1. Dĺžka a využitie pracovného času vyučujúceho:

- a) na pracovisko prichádza najneskôr 15 minút pred začatím vyučovania
- b) oneskorenie a vzdialenie sa z pracoviska je nutné hlásiť zástupkyňi školy, v prípade jej neprítomnosti riaditeľovi školy – osobne
- c) neprítomnosť na pracovisku pre práceneschopnosť a iné vážne dôvody oznámi bezodkladne, najneskôr v deň neprítomnosti hneď ráno, aby bolo možné včas zabezpečiť zastupovanie
- d) pracovná doba je daná rozvrhom hodín, poradami, metodickými zasadnutiami a inými organizovanými podujatiami, dĺžka týždenného prac. času je 37,5 hod., t. j. 7,5 hod. denne
- e) dodržiava presný nástup a dĺžku vyučovacích hodín; všetky odôvodniteľné zmeny v rozvrhu hodín nahlási vopred zástupcovi riaditeľa školy, ako aj zmeny v počte žiakov
- f) prípravu na vyučovanie a učebné pomôcky si organizačne zabezpečí vopred alebo v pracovnom čase pred vyučovaním
- g) dôsledne dbá na to, aby organizácia vyučovania nebola narušovaná jeho pričinením alebo inou osobou; mobilný telefón smie používať počas vyučovania len v súrnych prípadoch (rodič, žiak)
- h) prestávky pre skupinové vyučovanie sú povinné minimálne 5 minút po každom vyučovacom bloku, to znamená po každej výmene žiakov, ale môžu byť aj počas dvoj či trojhodinovky, prestávky pri individuálnom vyučovaní sú povinné v rozpätí 5-45 minút po 2. vyučovacej hodine, najneskôr však po 4. vyučovacej hodine (platí pre všetky časové dotácie vyučovacích hodín), alebo 5 minút po každej výmene žiaka, keďže časové dotácie na jednotlivé predmety v jednotlivých odboroch sú rôzne, pre všetky odchýlky od tohto režimu je potrebné vyžiadať si súhlas vedenia školy
- i) pre vyučujúceho s plným základným úväzkom a úväzkom presahujúcim tento rozsah priamej pedagogickej činnosti platí rozvrh hodín rozvrhnutý na 5 pracovných dní v týždni, o výnimku môže požiadať len študujúci učiteľ, pokiaľ má rozvrh hodín aj v pracovných dňoch a to písomne, v jednom dni musia byť však odučené najmenej dve vyučovacie 45 minútové jednotky. Pracovný čas v priebehu 24 hodín nesmie presiahnuť 8 vyučovacích 45 minútových jednotiek
- j) v prípade dlhodobého zastupovania za neprítomných učiteľov internými učiteľmi riaditeľ školy povoľuje časovú jednotku pre zastupovaného žiaka zo 70 minút skrátiť na jednu 45 minútovú vyučovaciu jednotku /týždenne/.

2. Iné povinnosti

- a) zúčastňuje sa všetkých porád, kultúrnych podujatí, organizovaných školou, ako aj verejných koncertov poriadaných v priestoroch školy
- b) účasť učiteľov hudobného odboru na interných koncertoch je povinná pre učiteľov účinkujúcich žiakov
- c) zabezpečí informovaný súhlas rodiča pri konaní školských akcií podľa § 2 písm. y) a § 30 ods. 7 zákona č. 245/2008 Z.z. pomocou univerzálneho informovaného súhlasu, archivuje ho počas celého školského roka, pri podujatiach realizovaných mimo sídla školy túto skutočnosť včas oznámi rodičovi prostredníctvom žiackej knižky
- d) neprítomnosť na porade bezodkladne vysvetlí a je povinný sa informovať o jej programe a plniť úlohy uvedených zasadnutí a to u vedúceho odboru, PK alebo u zástupcu školy, úlohy vyplývajúce z nej si splní riadne a načas
- e) dozor nad žiakmi pri súťažiach, koncertoch, exkurziách a iných činnostiach organizovaných v škole alebo na inom mieste aj pri iných činnostiach organizovaných v škole alebo na inom mieste vykonávajú triedni učitelia, v prípade potreby poverí riaditeľ školy vykonávaním dozoru aj iných zamestnancov školy, ktorí taktiež plne za bezpečnosť a správanie sa žiakov zodpovedajú v plnom rozsahu
- f) vedie žiakov k poriadku, hygiene, ochrane školského majetku, notového materiálu, hudobných nástrojov a iných učebných pomôcok
- g) k žiakom sa správa slušne a s úctou, ak žiak nie je dostatočne pripravený, je voči nemu taktný, trpezlivý, skúma príčinu nepripravenosti, ak žiak látku nepochopil, je povinný ju znovu vysvetliť, berie do úvahy dlhšiu absenciu zo zdravotných dôvodov, pretrvávajúce zdravotné problémy, dlhodobé užívanie liekov predpísané lekárom a iné vážne rodinné dôvody
- h) výsledky žiakov hodnotí klasifikačnými stupňami výborný – chválibečný - uspokojivý – neuspokojivý číslicami 1,2,3,4, najmenej jedenkrát do mesiaca
- i) riadi sa metodickými pokynmi na hodnotenie na klasifikáciu žiakov ZUŠ schválenými a vydanými MŠ SR a vyhláškou o ZUŠ
- j) priebežná a súhrnná klasifikácia sa vypisuje číslicami v triednej knihe, žiackej knižke a na konferenčnej správe, vysvedčenia píše slovne, katalógy podľa legendy (číslica alebo slovná skratka)
- k) triedny učiteľ je zodpovedný za to, aby 24 hodín pred klasifikačnou poradou bola ukončená súhrnná klasifikácia aj z ostatných predmetov.
- l) u žiakov, ktorých má v triednictve, dôsledne vedie evidenciu platby školného spoločne v spolupráci so sekretariátom školy; tento dokument je súčasťou triednej dokumentácie
- m) triednu dokumentáciu (výkaz školného, triedne knihy, katalóg o priebehu štúdia žiakov, žiacke knižky, výkaz o počte žiakov a vyučovacích hodín, rozvrh hodín na každý polrok zvlášť) vedie v úplnosti, pravidelne ju aktualizuje a výhradne, s pravdivými a čitateľnými údajmi; údaje v triednej knihe musia byť totožné s údajmi v žiackej knižke
- n) zodpovedá za inventár v triede podľa podpísanej hmotnej zodpovednosti, chráni školský majetok pred poškodením žiaka uvoľňuje najviac z dvoch vyučovacích hodín v jednom vyučovacom týždni, vyžaduje ospravedlnenie jeho neprítomnosť na vyučovaní; ak žiak bez ospravedlnenia nechodí na vyučovanie viac ako 2 týždne, nahlási to vedeniu školy
- o) neospravedlnenú hodinu hlási a prerokuje bezodkladne s vedením školy
- p) zodpovedá za prospech, postup vyučovania a celkové výsledky žiakov svojej triedy
- q) v spolupráci s rodičmi rieši výchovno – vzdelávacie problémy

- r) svojich žiakov minimálne raz za školský rok poučí o zásadách BOZP, CO, PO a zásadách poskytovania prvej pomoci
- s) organizuje triedne besiedky, pohovory s rodičmi najmenej dvakrát do roka, informuje rodičov o výsledkoch štúdia ich dieťaťa, o pripravovaných podujatiach v škole i mimo nej, získava ich pre aktívnu spoluprácu, pomáha pri evidencii platby rodičovského príspevku
- t) aktívne sa zapája do chodu školy svojou aktívnou prácou v metodických združeniach, pri tvorbe plánov a ŠkVP, podávaní návrhov a konštruktívnych pripomienok, členstvom v rôznych komisiách a iných funkciách potrebných pre plnohodnotný chod školy
- r) vlastnou kreativitou zlepšuje pracovné podmienky školy a výsledky spoločnej práce
- s) školské súbory, ktoré sú zložené z bývalých absolventov školy, môžu pôsobiť na škole za podmienok dohodnutých s vedením školy V prípade zriadenia elokovaného pracoviska dochádza vyučovať podľa rozvrhu hodín načas a v určené dni v týždni; svoje povinnosti si plní riadne a v plnom rozsahu

Článok V

SŤAŽNOSTI, OZNÁMENIA, PODNETY ZAMESTNANCOV

Ak sa zamestnanec cíti byť ukrátený na svojich právach, má právo obrátiť sa so svojimi výhradami a požiadavkami na riaditeľa školy. Taktiež môže požiadať zamestnaneckého dôverníka, aby jeho požiadavku či sťažnosť s riaditeľom školy prerokoval.

Ak nebol uspokojený nárok zamestnanca vyplývajúci z pracovného pomeru alebo z iných foriem pracovných vzťahov, môže sa obrátiť na zriaďovateľa školy.

Článok VI

ŠKOLSKÝ PORIADOK PRE ŽIAKOV

1. Povinnosti žiakov

- a) žiak rešpektuje a dodržiava pokyny vyučujúceho počas vyučovania
- b) žiak rešpektuje a dodržiava pokyny pri príprave na vyučovanie a v príprave na všetky vystúpenia, ktoré súvisia so zvoleným odborom a predmetom
- c) žiak mimo školy a vyučovania svoju prácu prezentuje podľa pokynov vyučujúceho
- d) žiak sa ku všetkým zamestnancom školy, spolužiakom a návštevníkom školy správa zdvorilo a ohľaduplne
- e) prichádza na vyučovanie včas a riadi sa rozvrhom hodín
- f) pri vstupe do budovy sa prezuje, topánky si vloží do vrečka a vrchný odev si zoberie so sebou do učebne, prípadne veci odloží na určené miesto podľa pokynov vyučujúceho
- g) v priestoroch školy sa správa slušne, nepoškodzuje školský majetok, dodržiava zásady bezpečnosti, čistoty a hygienu, vrátane zákazu užívania, prechovávanía a šírenia všetkých zakázaných substancií, či nezákonného obsahu
- h) sedí alebo pracuje na mieste určenom vyučujúcim, počas vyučovania má elektronické komunikačné zariadenia mimo prevádzky
- i) z učebne sa v čase vyučovania vzdáva len so súhlasom učiteľa
- j) na triednych besiedkach, interných koncertoch, verejných koncertoch, súťažiach a podujatiach organizovaných školou sa zúčastňuje podľa pokynov triedneho učiteľa

- k) neprítomnosť na vyučovaní doloží písomným ospravedlnením od lekára alebo rodiča; v opačnom prípade mu vymeškaná hodina nebude ospravedlnená; ak nemôže prísť na vyučovanie pre vopred známu prekážku, vypýta sa od vyučujúceho aspoň deň vopred a to buď telefonicky, osobne alebo písomne
- r) ak sa žiak bez odôvodnenia nezúčastní termínu kontrahovacích skúšok, nemá nárok na náhradné skúšky a nebude mu uznaný ročník, za ktorý mal kontrahovaciú skúšku vykonať
- s) rodič je povinný rešpektovať organizačné pokyny školy, ako napr. zápis, prijímacie pohovory, včasné zaplatenie príspevku na úhradu nákladov spojených so štúdiom vždy v stanovených termínoch školy; nedodržanie organizačných pokynov, t.j. porušenie školského poriadku alebo nezaplatenie príspevku na úhradu nákladov spojených so štúdiom je dôvod na predčasné ukončenie štúdia žiaka

2. Práva žiakov

- a) žiak má právo na vzdelanie zamerané na rozvoj jeho osobnosti, rast jeho talentu, rozumových a fyzických schopností a to bez výnimky, bez rozdielu rasy, pohlavia, reči, náboženstva, politického alebo iného presvedčenia, národného alebo sociálneho pôvodu, majetkového alebo iného postavenia jeho rodičov
- b) žiak má právo na ochranu svojho súkromia, ako aj na ochranu svojej rodiny žiak má právo byť chránený pred všetkými formami zanedbávania, krutosti a zneužívania
- c) žiak má právo podľa svojich potrieb využívať pomoc svojho triedneho učiteľa alebo pomoc koordinátorky drogovej prevencie p. uč. Mgr. M. Gašparovej
- d) žiak má v prípade, že jeho učiteľ je neprítomný, právo na zastupujúceho pedagóga ako aj právo na náhradnú vyučovaciú hodinu
- e) žiak môže navštevovať súbory a komorné združenia podľa študijného zamerania
- f) má právo požiadať o opätovné vysvetlenie učebnej látky, ak túto na predchádzajúcej hodine nepochopil
- g) rodič žiaka má právo písomne požiadať o odpustenie školného, ak je dôvodom jeho neprítomnosti na vyučovaní ochorenie, v dĺžke viac ako 1 mesiac, podľa Vyhlášky č. 324/2008 Z.z. o ZUŠ (liečebný pobyt alebo pobyt v nemocnici, potvrdený ošetrojúcim lekárom)
- h) žiak má právo byť oboznámený s kritériami, podľa ktorých je hodnotený a poznať v primeranej lehote výsledok aj zdôvodnenie hodnotenia
- i) rodič žiaka, ktorý má pochybnosti o správnosti klasifikácie v jednotlivých predmetoch na konci I. a II. polroka, má právo do 7 dní, odo dňa, keď bolo žiakovi vydané vysvedčenie požiadať o komisionálne preskúšanie (opravnú skúšku)
- j) rodič má v prípade nejasností alebo iných problémov nárok na pohovor s konkrétnym vyučujúcim; v prípade pretrvávajúcej nespokojnosti má právo predložiť svoje požiadavky ústne alebo písomne vedeniu školy
- k) žiak má právo primerane svojim študijným potrebám využívať školské zariadenie, učebne, pomôcky a nástroje

3. Starostlivosť o ochranu zdravia žiakov, bezpečnosť pri vyučovaní a školských akciách

- a) žiak je povinný dodržiavať všeobecné zásady bezpečnosti a ochrany zdravia a rešpektovať usmernenia učiteľov na predchádzanie úrazom

- b) žiak je povinný počas vyučovania, prestávok ako i na podujatiach organizovaných školou chrániť svoje zdravie a zdravie svojich spolužiakov
- c) žiaci sú v prípadoch zvýšeného ohrozenia bezpečnosti a zdravia pri niektorých činnostiach oboznámení s pokynmi na predchádzanie úrazom.
- d) v prípade úrazu alebo náhleho ochorenia žiak ihneď informuje vyučujúceho alebo najbližšiu dospelú osobu
- e) pri úraze alebo nevoľnosti poskytne vyučujúci, príp. učiteľ určený ako zdravotník (Zuzana Varhaníková) žiakovi prvú pomoc; pri podozrení na vážnejší úraz alebo ochorenie zabezpečí škola žiakovi lekársku pomoc, hneď informuje rodiča žiaka a vedenie školy
- f) úraz do zošita úrazov zapíše vyučujúci, ktorý ho zistil
- g) ak žiak vymešká kvôli úrazu z vyučovania viac ako 3 dni, vedenie školy v súčinnosti so zdravotníkom a priamym svedkom udalosti spíše Záznam o úraze.
- h) za bezpečnosť žiaka na vyučovaní zodpovedá vyučujúci v triede počas pobytu žiakov v škole a na akciách organizovaných školou zodpovedajú za bezpečnosť poverení učitelia; žiaci školy sú povinní ich pokyny rešpektovať.

4. Výchovné opatrenia – pochvaly a iné ocenenia

Pochvaly sú udeľované za mimoriadny prejav aktivity a iniciatívy, za záslužný alebo statočný čin, za vzornú reprezentáciu na verejnosti, za dlhodobú úspešnú prácu v prospech školy.

Pochvaly sú udeľované ústne alebo písomne:

- pochvala vyučujúceho do žiackej knižky
- pochvala triedneho učiteľa pred kolektívom triedy
- pochvala od riaditeľa školy – ústne alebo písomne
- diplom, ďakovný alebo pochvalný list
- pamätný list alebo diplom školy
- iné príležitostné ocenenia (plaketa, medaila, cena...)

5. Opatrenia na posilnenie disciplíny

Ukladajú sa žiakom za závažné alebo opakované previnenia. Každému opatreniu predchádza objektívne vyšetrenie previnenia alebo poklesku. Podľa závažnosti previnenia sa ukladá niektoré z týchto opatrení:

- ústne napomenutie vyučujúceho
- zápis do žiackej knižky
- napomenutie od triedneho učiteľa pred kolektívom triedy
- pokarhanie od riaditeľa školy: - ústne
- písomne rodičom
- podmienený návrh na vylúčenie zo školy
- vylúčenie zo štúdia/oznam o predčasnom ukončení štúdia

Ak žiak sústavne alebo závažným spôsobom porušuje školský poriadok, riaditeľ školy môže rozhodnúť o predčasnom ukončení štúdia /.

Článok VII INFORMÁCIE PRE VEREJNOSŤ

Informácie o chode školy pre verejnosť sú dostupné vo výročnej správe zverejnenej na internetovej stránke školy po uplynutí hodnoteného obdobia.

Informácie k jednotlivým a konkrétnym otázkam spojeným so zabezpečením chodu školy a priebehom vyučovania i ostatných aktivít týkajúcich sa prevádzky školy je verejnosti oprávnené podávať iba vedenie školy, resp. osoby nimi poverené.

Stránky sa vybavujú na sekretariáte v čase od 8:00 – 12:00 h a od 13:00 -15:00 hodiny v pracovných dňoch.

Počas školských prázdnin o rozsahu hodín určených pre verejnosť rozhoduje riaditeľ školy operatívne, informáciu zverejní pri vstupe do budovy školy a na internetovej stránke školy.

Článok VIII

ŠTANDARDY DODRŽIAVANIA ZÁKAZU SEGREGÁCIE VO VÝCHOVE A VZDELÁVANÍ

Tvorí prílohu č. 1 tohto školského poriadku školy.

Článok IX

ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Tento školský poriadok školy je záväzný pre všetkých zamestnancov, žiakov a návštevníkov školy.

Porušenie školského poriadku školy sa posudzuje ako porušenie pracovnej disciplíny.

Všetci zamestnanci sú povinní oboznámiť sa s platným školským poriadkom, následne s ním oboznámiť svojich žiakov a následne ho sprístupniť žiakom aj rodičom formou vyvesenia na nástenu.

Vedenie školy platný školský poriadok zverejní na svojej internetovej stránke v deň nadobudnutia jeho platnosti.

Tento školský poriadok vrátane príloh bol prerokovaný so všetkými zamestnancami školy dňa 07.05.2025 a radou školy dňa 15.05.2025.

Tento školský poriadok ruší platnosť školského poriadku školy zo dňa 27. augusta 2014.

Tento školský poriadok školy nadobúda platnosť dňa 15. 05. 2025.

V Bánovciach nad Bebravou, dňa 15. 05. 2025

Silvester Lavrík
riaditeľ školy, v. r.

Príloha

č. 1

k školskému poriadku

Základnej umeleckej školy Dezidera
Kardoša, Novomeského 3, 957 04 Bánovce nad
Bebravou

**ŠTANDARDY DORŽIAVANIA ZÁKAZU
SEGREGÁCIE VO VÝCHOVE A VZDELÁVANÍ**

Článok 1

Všeobecná časť

Pri dodržiavaní zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní škola a školské zariadenie postupuje podľa Štandardov dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní (ďalej len „Štandardy“), ktoré vydáva MŠVVaM SR a ich znenie je súčasťou prílohy školského poriadku.

Štandardy sú **základné pravidlá, princípy a postupy predchádzania a eliminácie segregácie vo výchove a vzdelávaní. Ich uplatňovanie prispieva k dodržiavaniu princípov výchovy a vzdelávania podľa školského zákona v školách a školských zariadeniach.** Vychádzajú z ustanovení Dohovoru o právach dieťaťa:

Článok 2 ods. 1: Zabezpečiť práva ustanovené týmto Dohovorom každému dieťaťu nachádzajúcemu sa pod ich jurisdikciou bez akejkoľvek diskriminácie podľa rasy, farby pleti, pohlavia, jazyka, náboženstva, politického alebo iného zmýšľania, národnostného, etnického alebo sociálneho pôvodu, majetku, telesnej alebo duševnej nespôsobilosti, rodu a iného postavenia dieťaťa alebo jeho rodičov alebo zákonných zástupcov.

Článok 2 ods. 2: Urobiť potrebné opatrenia na to, aby bolo dieťa chránené pred všetkými formami diskriminácie alebo trestania, ktoré vyplývajú z postavenia, činnosti, vyjadrených názorov alebo presvedčenia jeho rodičov, zákonných zástupcov alebo členov rodiny.

Článok 3 ods. 1: Záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

Článok 29 ods. 1: Výchova a vzdelávanie dieťaťa má smerovať k:

- a) rozvoju osobnosti dieťaťa, jeho jedinečných daností a duševných a fyzických schopností v ich najvyššej možnej miere;
- b) rozvíjaniu úcty k ľudským právam a základným slobodám a k zásadám zakotveným v Charte Organizácie Spojených národov;
- c) rozvíjaniu úcty k rodičom, k vlastnej kultúrnej, jazykovej a hodnotovej identite a k hodnotám krajiny, v ktorej dieťa žije i k hodnotám krajiny svojho pôvodu a k iným kultúram
- d) príprave dieťaťa na zodpovedný život v slobodnej spoločnosti v duchu porozumenia, mieru, znášanlivosti, rovnosti pohlaví a priateľstva medzi všetkými národmi, etnickými, národnostnými a náboženskými skupinami a osobami domorodého pôvodu;
- e) rozvíjaniu úcty k prírodnému prostrediu.³¹

Štandardy dodržiavania zákazu segregácie sú rozpracovaním a realizáciou praktickej časti Metodickéj príručky desegregácie vo výchove a vzdelávaní³².

Štandardy v prepojení na metodickú príručku napomáhajú naplneniu princípu „*zákazu všetkých foriem diskriminácie a obzvlášť segregácie*“³³. Segregáciu vo výchove a vzdelávaní definuje školský zákon nasledovne: „*konanie alebo opomenutie konania, ktoré je v rozpore so zásadou rovnakého zaobchádzania podľa osobitného predpisu^{2a)} a v dôsledku ktorého dochádza alebo by mohlo dôjsť k priestorovému, organizačnému alebo sociálnemu vylúčeniu skupiny detí a žiakov alebo účastníkov výchovy a vzdelávania alebo k ich oddelenému vzdelávaniu okrem vzdelávania poskytovaného v súlade s medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná^{2b)} pri uplatňovaní práv národnostných*

³¹ Dohovor o právach dieťaťa (OSN, 1989) In [Oznámenie Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky č. 104/1991 Z. z.](#)

³² [Metodická príručka desegregácie vo výchove a vzdelávaní](#) (MŠVVaŠ SR, 2023)

³³ [§ 3 písm. f\) zákona č. 245/2008 Z. z. \(školský zákon\)](#)

menšín na výchovu a vzdelanie v jazyku príslušnej národnostnej menšiny a pri vytváraní podmienok na vzdelávanie detí so zdravotným znevýhodnením alebo nadaním a žiakov so zdravotným znevýhodnením alebo s nadaním so zohľadnením ich vôle a záujmov a vôle a záujmov ich zákonných zástupcov, ak je účasť na takom vzdelávaní voliteľná a zodpovedá úprave podmienok výchovy a vzdelávania podľa tohto zákona, osobitne pre výchovu a vzdelávanie na rovnakom stupni vzdelania.“³⁴

Štandardy dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní sa týkajú všetkých oblastí, ktoré upravuje školský poriadok podľa školského zákona (Zákon č. 245/2008 Z. z., § 153 ods. 1):

- výkon práv a povinností žiakov a ich zákonných zástupcov v škole, pravidlá vzájomných vzťahov a vzťahov s pedagogickými zamestnancami a ďalšími zamestnancami školy,
- prevádzka a vnútorný režim školy,
- podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia detí a žiakov a ich ochrany pred sociálno-patologickými javmi, diskrimináciou alebo násilím,
- podmienky nakladania s majetkom, ktorý škola alebo školské zariadenie spravuje, ak tak rozhodne zriaďovateľ.

Štandardy dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní definujeme ako Štandardy postojov a hodnôt a Štandardy vyplývajúce z definície segregácie vo výchove a vzdelávaní.

Článok 2

Štandardy dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní

Štandardy postojov a hodnôt

Základným predpokladom pre úspešné zavedenie štandardov, ktoré zabezpečia proces prevencie, či odstraňovania segregácie vo výchove a vzdelávaní je zásadný posun v oblasti postojového a hodnotového nastavenia, kultivácie verejného diskurzu a medziľudských vzťahov všetkých aktérov vzdelávania, ktorí prichádzajú na pôde škôl do kontaktu so žiakmi a poslucháčmi.

Spoločnosť 21. storočia potrebuje občanov, ktorí majú také hodnoty, postoje, schopnosti, poznanie a kritické myslenie, aby mohli fungovať ako demokratickí a interkultúrne kompetentní občania. Postojové a hodnotové štandardy sú definované na základe kľúčových ukazovateľov (deskriptorov), ktoré boli vytvorené Radou Európy v dokumente Referenčný rámec kompetencií pre demokratickú kultúru³⁵. Deskriptory sú popisy a vysvetlenia týkajúce sa konkrétneho žiadúceho správania všetkých aktérov vo vzdelávaní:

- Zaobchádzať so všetkými ľuďmi bez rozdielu s rešpektom,
- Vyjadrovať úctu všetkým bez rozdielu a vnímať rozmanitosť ako príležitosť a prínos pre školu pri príprave a realizovaní aktivít výchovno-vzdelávacieho procesu.
- Vyjadrovať druhým ľuďom uznanie ako rovnocenným ľudským bytostiam.
- Rešpektovať ľudí rôzneho vierovyznania.
- Rešpektovať ľudí, ktorí majú odlišné politické názory.
- Prejavovať záujem spoznať presvedčenia, hodnoty, tradície a pohľady druhých ľudí na svet.
- Dávať priestor druhým ľuďom na vyjadrenie sa.
- Preukázať prebratie zodpovednosti za svoje skutky.

³⁴ § 2 písm. ai) zákona č. 245/2008 Z. z. (školský zákon) – účinnosť nadobúda 1. 1. 2025. Poznámky pod čiarou k odkazom 2a a 2b znejú: „2a) Zákon č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon) v znení neskorších predpisov. 2b) Dohovor proti diskriminácii vo vzdelávaní (Oznámenie Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky č. 276/2024 Z. z.). Dohovor o právach osôb so zdravotným postihnutím (Oznámenie Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky č. 317/2010 Z. z.).“

³⁵ [Referenčný rámec kompetencií pre demokratickú kultúru](#) bol vytvorený v roku 2018 Radou Európy, ktorej členským štátom je od roku 1993 aj SR. Pre SR má status odporúčania pri vytváraní vzdelávacích stratégií a metodík na podporu demokratickej kultúry, ľudských práv a sociálnych kompetencií.

- Ospravedlniť sa, pokiaľ niekomu ublížim.
- Vyjadrovať vôľu a záujem spolupracovať a pracovať s druhými ľuďmi na presadzovaní spoločných záujmov.

Štandardy vyplývajúce z definície segregácie vo výchove a vzdelávaní:

- Škola a školské zariadenie pri uplatňovaní Štandardov dodržiavania zákazu segregácie vypracuje Plán uplatňovania Štandardov dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní a využíva Metodickú príručku desegregácie vo výchove a vzdelávaní vydanú Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR³⁶.

a) Štandardy priestorovej desegregácie:

- Do všetkých priestorov školy alebo školského zariadenia, určených pre žiakov alebo poslucháčov, je umožnený rovný (nediskriminačný) prístup všetkým žiakom a poslucháčom. Škola alebo školské zariadenie nemá priestory a budovy vyhradené pre jednotlivé skupiny žiakov vytvorené za účelom ich vylúčovania alebo neprípustného oddeľovania na základe ktoréhokoľvek chráneného dôvodu uvedeného v antidiskriminačnom zákone³⁷.
- Škola alebo školské zariadenie v rámci výchovno-vzdelávacieho procesu využíva priestory, ktoré spĺňajú normy stanovené regionálnymi úradmi verejného zdravotníctva, pričom výchovno-vzdelávací proces žiadnej zo skupín neprebíha v priestoroch, ktorých kvalita je výrazne rozdielna oproti iným priestorom.
- Ak má škola alebo školské zariadenie v jednotlivých vekových kohortách zastúpenie žiakov rôzneho etnického, národného alebo sociálneho pôvodu, farby pleti alebo iného chráneného dôvodu podľa antidiskriminačného zákona, má vytvorené triedy, v ktorých je vyvážené zastúpenie žiakov alebo poslucháčov týchto skupín.

b) Štandardy organizačnej desegregácie:

- Škola alebo školské zariadenie má nastavenú organizáciu školského vyučovania a denný program tak, aby nedochádzalo k vylúčovaniu a neprípustnému oddeľovaniu niektorej skupiny žiakov a poslucháčov³⁸.
- Všetky skupiny žiakov školy a školského zariadenia majú stanovené rovnaké vzdelávacie štandardy, na základe ktorých pedagogickí zamestnanci, odborní zamestnanci a ďalší zamestnanci vytvárajú učebné osnovy školského vzdelávacieho programu. Úpravy je možné realizovať len u žiakov, ktorým to určuje individuálny vzdelávací program³⁹, individuálny učebný plán⁴⁰ alebo poskytnuté podporné opatrenia⁴¹.
- Všetky skupiny žiakov a poslucháčov majú umožnený rovný prístup k materiálno-technickému vybaveniu, učebným materiálom a iným vzdelávacím pomôckam výchovno-vzdelávacieho procesu prislúchajúcemu danému ročníku alebo stupňu vzdelávania.

³⁶ [Metodická príručka desegregácie vo výchove a vzdelávaní](#) (MŠVVaŠ SR, 2023)

³⁷ Chránené dôvody podľa antidiskriminačného zákona sú charakteristiky ľudí, úzko spojené s ich dôstojnosťou a identitou, ktoré nesmú byť zneužitú pre neprípustné rozdielne zaobchádzanie s nimi. Sú to: „*pohlavie, náboženské vyznanie alebo viera, rasa, príslušnosť k národnosti alebo etnickej skupine, zdravotné postihnutie, vek, sexuálna orientácia, manželský stav a rodinný stav, farba pleti, jazyk, politické alebo iné zmýšľanie, národný alebo sociálny pôvod, majetok, rod alebo iné postavenie alebo dôvod oznámenia kriminality alebo inej protispoločenskej činnosti*“ [§ 2 ods. 1 zákona č. 365/2004 Z. z.](#)

³⁸ [§ 2 ods. 1 zákona č. 365/2004 Z. z. \(antidiskriminačný zákon\)](#)

³⁹ [§ 7a zákona č. 245/2008 Z. z. \(školský zákon\)](#)

⁴⁰ [§ 26 zákona č. 245/2008 Z. z. \(školský zákon\)](#)

⁴¹ [§ 145a zákona č. 245/2008 Z. z. \(školský zákon\)](#)

- Škola alebo školské zariadenie je povinné využiť všetky dostupné prostriedky, nástroje a metódy, aby umožnila prístup ku vzdelávaniu v maximálnej miere všetkým skupinám žiakov aj v prípade krízových udalostí v škole⁴². Po ukončení krízovej udalosti je škola povinná realizovať príslušné podporné opatrenia na kompenzáciu prípadných výpadkov vo výchove a vzdelávaní, ktoré nemohli byť v maximálnej miere riešené počas krízovej situácie.

c) Štandardy sociálnej desegregácie

- Škola alebo školské zariadenie využíva potrebné a dostupné inkluzívne podporné opatrenia na podporu sociálneho začlenenia žiakov a poslucháčov a vytváranie pozitívnej podporujúcej sociálnej klímy v škole a školskom zariadení, ktorá prispieva k destigmatizácii a odstraňovaniu stereotypov a predsudkov.
- Škola alebo školské zariadenie organizuje a podporuje programy neformálneho vzdelávania a mimoškolské aktivity smerujúce k vytvoreniu priaznivej sociálnej klímy a interkultúrneho porozumenia v rámci školy alebo školského zariadenia, medzi žiakmi ako aj rodičmi.
- Škola alebo školské zariadenie prijíma, vzdeláva a vychováva všetky skupiny žiakov a poslucháčov podľa platných právnych predpisov bez vylučovania a neprípustného oddeľovania na základe akéhokoľvek chráneného dôvodu uvedeného v antidiskriminačnom zákone.
- V škole alebo školskom zariadení neexistujú procesy, postupy a usporiadania (ani na úrovni tried), ktoré vylučujú alebo neprípustne oddeľujú skupiny žiakov alebo poslucháčov na základe akéhokoľvek chráneného dôvodu uvedeného v antidiskriminačnom zákone.
- Škola alebo školské zariadenie umožňuje všetkým skupinám žiakov a poslucháčov, aby sa pre napĺňanie a rozvoj svojho potenciálu zapájali do aktivít a súťaží, ktoré sama organizuje, alebo sú škole a školskému zariadeniu sprostredkované, a aktívne ich k tomu motivuje a podporuje.
- Škola alebo školské zariadenie pri hodnotení žiakov alebo poslucháčov nekoná diskriminačne len na základe ich príslušnosti k niektorej sociálnej alebo etnickej skupine alebo iného chráneného dôvodu podľa antidiskriminačného zákona.

⁴² Podrobné informácie ku krízovým udalostiam na školách sú dostupné [na webovom sídle ministerstva](#).

Odporúčania k tvorbe Plánu uplatňovania Štandardov dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní

Štruktúra:

I. Identifikácia a analýza aktuálneho stavu

- Stručný popis, ako ŠaŠZ zariadenie uplatňuje jednotlivé Štandardy dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní:
 - s uplatňovaním, ktorých štandardov ma ŠaŠZ dobrú prax a pri uplatňovaní, ktorých štandardov identifikuje nedostatky a v čom sú ich príčiny;

II. Ciele a vízia plánu

- Krátkodobé a dlhodobé ciele, ktoré ŠaŠZ zariadenie chce dosiahnuť v oblasti zabezpečenia rovnakého prístupu k vzdelávaniu. Formy, ktoré môžete uviesť a následne rozpracovať:
 - Vízia (napr. inkluzívna škola, kde sa každý žiak cíti akceptovaný a má rovnaké šance na úspech).
 - Výzva (napr. riešenie výzvy diverzity žiakov v triedach)
 - Cieľ (napr. dosiahnutie inkluzívnejšieho prostredia)
 - Priorita (napr. podpora rovnosti vo vzdelávaní ako prioritná oblasť)
 - Oblasť rozvoja (napr. inkluzívne vzdelávanie ako oblasť, na ktorú sa škola chce sústrediť)
 - Možnosť zlepšenia (napr. identifikácia možností na zlepšenie spolupráce s rodičmi)
 - Potrebná zmena (napr. zmena prístupu k rozdeleniu žiakov do tried)

III. Kroky na zlepšenie aktuálnej situácie

- Konkrétne opatrenia podľa Časti B Metodického príručky desegregácie vo výchove a vzdelávaní⁴³;
- Časový harmonogram rozvrhnutia aktivít a určenie zodpovedností za ich plnenie;

IV. Podpora a spolupráca

- Identifikácia partnerov, ktorí môžu škole pomôcť (napr. NIVAM, neziskové organizácie.).
- Zapojenie rodičov a komunity (napr. informačné stretnutia).

Ďalšie odporúčania na rozpracovanie nad základný rámec:

V. Očakávané výsledky

- Nastavenie ukazovateľov, ktoré budú sledovať, či plán prináša zlepšenie (napr. spokojnosť žiakov, výsledky testov, prieskumy medzi rodičmi).

VI. Zdroje a financovanie

- Identifikácia potrebných zdrojov (ľudské zdroje, materiály, školenia, financie).
- Možnosti financovania (napr. projekty, granty, podpora zo strany ministerstva).

VII. Komunikácia a zdieľanie výsledkov

- Informovanie všetkých zainteresovaných strán o cieľoch, aktivitách a výsledkoch plánu.
- Transparentná komunikácia s komunitou školy, rodičmi a zriaďovateľom.

⁴³ [Metodická príručka desegregácie vo výchove a vzdelávaní](#) (MŠVVaŠ SR, 2023)